

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaaja vsak dan razen nedelje in praznikov.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

LETO—YEAR XI.

Cena lista

je \$3.00

Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., petek, 22. novembra (Nov. 22) 1918.

Subscription \$3.00
Yearly

STEV.—NUMBER 274.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

**NEMŠKO BRODOVJE
V ZAVEZNIŠKIH ROKAH**

Nemci so že izročili 23 ladij in 40 potapljač in še imajo dati 52 bojnih ladij.

**LUKSEMBURŽANI SPREJELI
AMERICANE.**

London, 22. nov. — Nemčija je včeraj dala zavezniškom 22 bojnih ladij (osem drednatik in 14 križark) in dati ima še 52 (dve križarki in 50 razruševalcev). 400 zavezniških bojnih ladij je prisvojeno kapitulaciji nemškega brodovja v angleškem vodovju blizu Edinburgha.

London, 21. nov. — Nemčija je danes izročila zavezniškom evet in ponos svojega bojnega brodovja.

Med nemškimi drednatiki, ki zdaj počivajo v angleški luki Harwich, so ogromne jeklene ladje "Kaiser", "Prinz Regent" in "Friedrich der Grosse" po 24.000 ton, dalje križarko "Hindenburg", "Derflinger" in "Von der Tann".

Škavron angleških, ameriških in francoskih bojnih ladij je edul danes zjutraj ob štirih iz luke v Firth Forth na odprto morje, kjer je sprejet nemško brodovje.

Zavezniški brodovje je bilo razvrščeno v vrsti 50 milij in na čelu pomorske parade je bila angleška superpredmetka "Queen Alizeth". Ameriške bojne ladje, ki so se udeležile sprejema kapituliranih nemških ladij drednatke "New York", "Texas", "Wyoming" in "Arkansas" pod vodstvom admirala Rodmana.

V Harwich je že pripluhlo 40 nemških submarink in ta teden jih se pride skrbi 80. Vse kapitulirane submarine imajo na krovu belle zastave. Moštva je na njih le toliko, da vodijo plovbo nakar se vkrejo na drugo ladjo, ki jih odpelje domov. Nemški mornarji, ki izročajo submarine, so zelo poparanji in dva častnika sta se včeraj jokala, ko sta se poslovila od velike potapljače, ki je dolga najmanj 300 čevljev.

Nekaj se čuje, da nameravajo zavezniški okupirati Wilhelmshaven in druge nemške mornarske baze.

Američani v glavnem mestu Luksemburga.

Z ameriško armado na pohodu v Nemčijo, 21. nov. — Mala država Luksemburg v kotu med Francijo, Belgijo in Nemčijo, je danes napolnjena do zadnjega kotička z ameriškimi vojaki. Američani so včeraj prišli v Luksemburg, glavno mesto, ki ima enako ime kakor dežela; general Pershing je danes poselil nadvojvodinjo Marijo Adeljado. Prebivalstvo je sprejelo Američane z velikim navdušenjem.

Prvi Američan, ki je prišel s francoskimi okupacijskimi četami v Metz, je Carter H. Harrison, prejšnji češki župan, kateri je dodeljen Rdečem križu.

Železniški zvezni med staro bojno črto v Franciji in Nemčijo je zopet obnovljena. Na bivšem bojišču v Franciji je veliko vrvenje. Na tisoče zamoreev popravlja se in čedi razvaline.

Američki vojaki na potu domov.

London, 21. nov. — Američki transporti, napolnjeni z vojaki, se že nameravajo proti domu. Te dni je prišla iz Francije v London ameriška letalska enota, ki namerava dosegati v Ameriko okrog Zahvalnega dne.

JAVNO LASTNIŠTVO TELEGRAFA, ŽELEZNIC ITD.

Washington, 21. nov. — Senator Lewis je danes predložil resolucioni v senatu za stalno vladno lastništvo telegrafov, telefona, lajdij, železnic in drugih javnih naprav.

VРЕМЕ.

Chicago in okolica: V petek oblačeno in mrzlo. Severozapadni vetrovi.

**Številni problemi
mirovne konferenca.**

Na dnevnu redu je 17 glavnih vprašanj in eno je bolj zamotano od drugoga.

**ALI BO KONFERENCA JAVNA
ALI TAJNA?**

Pariz, 21. nov. — Nemčija je skrušena in zavezniški bodo diktirali mir — ali predno morejo kaj diktirati, se morajo sporazumeti med seboj. Na dnevnu redu so tri velika vprašanja, radi katerih se morajo zediniti zastopniki zavezniških držav na predkonferenci. Ta vprašanja so:

1. Tajna diplomacija. Ali bo mirovna konferenca tajna ali javna, to je odprtja ljudstvu in časnikarskim poročevalcem? Prva točka Wilsonovega mirovnega programa se glasi, da se mora mir sklepiti javno.

2. Liga držav z mednarodnim razsodisčem, razoroženjem in svoboščino na morju.

3. Vprašanje svobodne trgovine. Kakšno trgovsko stališče boda zavezni države s carinskim varstvom in brez carine napram novim državam?

Razen teh treh vprašanj so na dnevnu redu še sledenča manjša vprašanja, ki so pa tudi velike važnosti za bodoči mir:

1. Alzacija-Lorenza.

2. Nemški teritorij na zapanecu bregu Rene. Ali sme Belgija anektirati del tega teritorija?

3. Kaj se naj naredi z nemškimi kolonijami?

4. Kaj se naj stori z nemškim mornarskim pristaniščem Hellsgolandom?

5. Vprašanje nove Italijanske meje od Tridenta do Trsta. Ali sme Italija anektirati različna pristanišča na vzhodni obali Jadranskega morja?

6. Kaj se naj stori z Albanijo?

7. Ali se sme Nemška Avstrija združiti z Nemčijo?

8. Vprašanje meje nove Poljske.

9. Vprašanje meje balkanskih držav in raznih novih držav v vzhodni Rusiji in centralni Evropi. Ali lahko ostanejo vse te pove državice z več ali manj nasprotnočimi si interesi neodvisne ali se smejo združiti v federacijo?

10. Kaj se naj stori s Šlezvigo?

11. Kaj se naj stori s Carigradom? Ali sme Turčija še obdržati kakšen teritorij v Evropi?

12. Kaj bo s Palestino, Sirijo, Mezopotamijo in Armenijo?

13. Kaj zahteva Japonska?

14. Dali se naloži kakšna odškodnina sovražnim državam, koliko in pod kakimi pogoji?

Ta program ni oficijelen, toda obsegata vsa glavna vprašanja, ki pridejo na mirovno konferenco v razpravo in rešitev.

Japonci hočejo mednarodno razsodisč v Šangaju.

Tokijo. — Masami Oishi, bivši politični vodja, je objavil članek, v katerem priporoča, da postane Vladivostok svobodna luka za vse narode. On je tudi mnenja, da se liga držav lahko ustanovi in posledica te lige bodo mednarodna razsodisč in eno tako razsodisč mora biti v Šangaju, ki bo obravnavalo vprašanja v Orientu, dočim naj razsodisč v Evropi rešuje zadeve ostalega sveta.

PREVIDEN SOPROG.

Kenosha, Wash. — Rasmus Gedved, cestnoželezniški sprevodnik, je jemal svojo soprogovo na voz učenemu železnicu, da se je z njim vozila ure in ure. To se ni bilo tako slablo in soprog je bila vožnja všeč. Ni se ji pa dopadol, da jo je zapiral v hiši in zaznamoval njene čevlje na podplati, da je vedel, da je bila doma, ali že je zapustila hišo. Žena je protestirala proti takemu početju, a ker protesti niso niti izdali vložila tožbo za zakonsko ločitev, ki jo je sodisč pričelo.

San Francisco Cal. — Sodnik Franklin A. Griffin, ki je obsojal Mooneya na smrt, je pisal governerju Stephensu, da naj dovoli Mooneyu novo obravnavo.

KAKO NAJ SE PLAČAJO VOJNI DOLGOVI?

Sodba organiziranega davstva je, da se naj dolgovi plačajo iz davkov na dedičine in profit.

BANKIRJI SODIJO PO SVOJE.

New York, N. Y. — O tem vprašanju so mnogi zelo različno. Bankirji in velepodjetniki sodijo po svoje, kako naj se plačujejo vojni dolgovi, delaveci pa imajo tudi mnenje o tem vprašanju, ki se popolnoma loči od sodne velefinančnikov in tovarnarjev.

Dnevnik "New York Times" je sprozil to vprašanje in oglašil se je bankir Jacob H. Schiff. Njegovo mnenje se da povedati z besedami, da naj se počasi ustanove potrebnih skladov za odplačevanje dolgov. Ugovarja tudi črtanje zavezniških dolgov, ne spušča se pa v vprašanje, na kakšen način naj se dobri potreben denar za plačevanje dolgov.

Delavski sodisč je popolnoma drugo, ki je precizirano v rezolucijah, ki so jih sprejeli velike delavske strokovne organizacije o rekonstrukciji po vojni. Iz teh rezolucij je jasno spoznati, da delavstvo ne polaga toliko važnosti, kako dolgo se bo plačeval dolg, ampak smatra za najvažnejše vprašanje, na kakšen način naj se dobri denar za plačevanje vojnih dolgov.

Razne lestvice pokazujojo, kako so se vojni troški mnogočili od leta do leta. Prvi pet mesecov v letu 1914 so značili vsi vojni troški \$10,000,000,000. V prihodnjem letu so poskocili na \$26,000,000,000, v tretjem letu na \$38,000,000,000. V četrtem letu so vsi vojni troški narasli na \$60,000,000,000. Letoski troški so nekoliko višji kot v minatem letu.

Oktobi \$150,000,000,000 so dobile vladu v posojilih in prav malo z davki. Javni dolg glavnih entitetnih držav senja na \$15,000,000,000, centralnih držav pa na \$45,000,000,000. Tukaj ni všet dolg, ki je prirastel po letoskem maju.

Velikost vojnega dolga še razumejo, če ga premerjam z delom sedem glavnih držav pred vojno. Takrat je dolg značil \$25,000,000,000. Troški za vzdrževanje tega dolga so značili \$1,300,000,000 na leto. Sedaj bo pa butata za plačevanje obresti in v sklad za kritje dolga značila na leto \$10,000,000 ali pa še več.

**REPUBLIKANI DELAJO OVIJE
RE PREDSEĐNIKU.**

Washington, D. C. — Republikanski senatorji in kongresniki, katerim se je pridružilo par konzervativnih demokratov, niso zavestni, da bi predsednik določil stopnjo stopnjevanja v njegovih odnosnostih iz Združenih držav.

Republikanski zakonodajci janji svojega konjička, če, da ni nobena stvar tako važna kot izveditev konstruktivnega programa. Well, predsednik je tudi za rekonstrukcijo delo in po njegovem mnenju za lahko izvršite vladne naprave in departimenti, ki že postopek, vselej česar odpade poseben cdhor, izvoljen od kongresa. Tako ne sudi samo predsednik, ampak se z njim strinjajo vsi kongresni voditelji, ki so podpirali adminis-

tracijo v razsu druga vladna poslopja. Vladajoči kabinet šestih socialistov se je nastanil v palati bivšega kameljarija, kjer imata predsednik Ebert in tajnik zunanjih zadev Haase vsak dan nebranj obiskovalcev.

Amsterdam, 21. nov. — Očividno, ki so prišli iz Berlina, pripovedujejo, da rdeča zastava polaga zginja s posopij in ule in namesto te je prisita v modo črno-rdeča-zlasta zastava, ki je nemška republičanska zastava iz leta 1848. Na kapali vojakov tudi nivje videti toliko rdečih trakov kakor prve dni revolucije. Odbori delavsko-vojaškega sveta so se presejli iz palace starega parlamenta v razsu druga vladna poslopja. Vladajoči kabinet šestih socialistov se je nastanil v palati bivšega kameljarija, kjer imata predsednik Ebert in tajnik zunanjih zadev Haase vsak dan nebranj obiskovalcev.

Eks-kronprinc interniran na holskejskem otoku.

Amsterdam, 21. nov. — "Handelsblad" javja, da bo Friedrich Wilhelm Hohenzolern, nemški eks-kronprince, interniran na otoku Wieringen.

Nakupičen tivež v cesarski palači Kodanj.

Kodanj, 21. nov. — Iz Berlina poročajo, da so v kajezrji palači v Potsdamu našli velikansko zalogu raznih živil. Član delavsko-vojaškega sveta je izjavil, da je bilo v kleteh palače nakupičenih vsake vrste bogatih jestvin in vrhutev več tisoč mark v zlatu. Socialistična vlada je sklenila razdeliti zaplenjeno živilno zalogu med revne delavce.

Mr. Hoyne pravi, da pomeni dovoljenje državne komisije za javne potrebe, s katerim je družba povisila voznino, jasna kršitev 23 sekcijs, 4 člena ustawe države Illinois.

Cestnoželezniška družba se tudi pripravlja, da povisila voznino, če nadaljuje železniška družba dnevno rešuje zadeve ostalega sveta.

2,965 LADIJ ZGRAJENIH V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Washington, D. C. — Od 6. aprila 1917, od dneva proglašenja vojnega stanja med Združenimi državami in Nemčijo, do 11. novembra t. l., ko je končalo bojevanje na zapadni fronti, so v Združenih državah zgradili skoraj 3,000 ladij. Pravilno število znači 2,983 in te ladje nosijo 3,091,695 ton. Od te ladij je 506 parnikov 2,056,814 ton. Ladij je iz lesa za plovbo na oceanih, ki nosijo 2,056,814 ton. Ladij je iz lesa za plovbo na oceanih zgrajeni 403, ki nosijo 753,156 ton. 2,076 je ladij, ki niso za plovbo na visokem morju. Te ladje nosijo 281,725 ton.

MOONEYEV SODNIK APELIRAL ZA NOVO OBRAVNAVO.

San Francisco Cal. — Sodnik Franklin A. Griffin, ki je obsojal Mooneya na smrt, je pisal governerju Stephensu, da naj dovoli Mooneyu novo obravnavo.

Chicago in okolica: V petek oblačeno in mrzlo. Severozapadni vetrovi.

**Vojna stane do zdaj
175 milijard dolarjev.**

Koncem leta narastejo izdatki na 200 milijard. Toliko so potrebljali vse države tukaj v vojni

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODFORNE JEDNOTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zadnjene države (izven Chicago) in Canada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.12 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$8 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4638.

Datum v oklepjanju n. pr. (Nov. 30-18) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnem poteka naročnina. Ponovila je pravljeno, da se vam ne ustavi list.

WILSON NA MIROVNI KONFERENCI.

Predsednik Wilson je storil pameten korak, ko se je odločil, da pojde na ephalno mirovno konferenco v Versailles. Nedolgo tega smo poročali, da je znani socialist Upton Sinclair brzojavil predsedniku, da naj poleg intrigantov v centralnih državah pazi tudi na gotove imperialistične elemente med zaveznički, ki bi se radi okoristili z ljudsko zmago. V tej brzojavki je bila izražena želja neštetih drugih in Wilson je zelo ugodil vsem, ki je sklenil, da mora biti osebno nazvoč, ko bodo tolmačili njegove temeljne mirovne principe in sklepal o usodi mnogih narodov.

Wilson je prvi predsednik Združenih držav, ki pojde ob času svoje predsedniške službe v Evropo. Bila je stara pobožna navada, da predsednik ne sme prestopiti ameriških mej, toda Wilson je zagnal že marsikatero sivobrado navado v koč. Danes so drugi časi, druge potrebe in druge naloge, ki so važnejše kot pa stoltnote in nepisane postave.

Zaveznički so sicer sprejeli v načelu Wilsonove mirovne točke za podlago bodočega miru, ali praktična uvedba teh točk je pridržana mirovni konferenci; razen tega so se zaveznički izrecno rezervirali glede na točko, ki govori o "svobodi na morju". Kdor ni bil zadnje tedne slep, je lahko sprevidel iz govorov raznih zavezničkih državnikov iz stare, predvojne šole, da niso posebno naklonjeni Wilsonovi "svobodi na morju", oziroma oni si zamisljajo, da mora biti svoboda le za gotove prvaške države, za druge pa ne. Italija na primer nič kaj rada ne govorí o svobodi na Jadranškem morju, ker hoče to svobodo le zase, in Anglija tudi čuti, da se svoboda in pravica na morjih še vedno ravna po največjih bojnih mornaricah.

Potem je "liga držav", ki jo Wilson toplo zagovarja in uvrstil jo je v svoj mirovni program. Zaveznički so sicer sprejeli to točko, ampak med njimi se kaže slabo razpoloženje za to stvar. Angleški in francoski kapitalisti odprto govore, da je nameravana liga ali unija držav utopija, to je sanacija; ravno tega mnenja so tudi italijanski aneksisti. Oni hočejo, da se vrne mir stare vrste, ki jim bo jamčil svobodno trgovsko grabežljivost in svobodno izkoriščanje malih in gospodarsko slabjejših narodov. — Potem so aneksistične težnje Italijanov itd.

Ni čuda torej, da se je Wilson odločil, da bo osebno vodil ameriško delegacijo na mirovni konferenci in osebno zagovarjal svoje mirovne principe. Poleg tega so tudi mnogi demokratični sloji v Franciji in Angliji, ki so vabili Wilsona in naravnost apelirali nanj, da mora biti osebno navzoč, če hoče, da se vtelesijo njegovi principi.

Wilson je v Evropi zelo vplivna osebnost; zadnje čase kar obožavajo njegove mirovne ideje. Na mirovnem kongresu ne bo predstavnikov monarhistične avtokracije, ker ta je sijajno padla; zastopani pa bodo kapitalistično-imperialistični elementi in s temi bo največ boja. In Wilson je vsekakor pripravljen.

Manjša, ravnomjerljiva osvobojena ljudstva, med katerimi smo tudi Slovenci, bodo imela na mirovni konferenci v Wilsonu mogočnega zagovornika. O tem smo prepričani in smemo se zanesti nanj. Glavno je, da je on dobro poučen o naših zahtevah in razmerah. Skrbeti pa moramo, da bo poučen.

Najboljše nade imamo, da bo mirovna konferenca v Versaillesu z Wilsonom na čelu dobro izpadla za vse tiste, ki isčejo pravice. Mirovna konferenca ima naloge, da ustvari mir, ki mora biti pravičen in trajen. Ta cilj pa more biti dosežen le tedaj, ko bodo vsa vprašanja na konferenci rešena pravično za ljudstva in demokracijo. Imperializem v vsaki obliki in vsaki državi mora biti premagan, ako ne, je bila strašna vojna zastonj.

Dopisi.SLOVENSKIM DOMOLJUBOM
V AMERIKI

Od pričetka svetovne vojne leta 1914, in posebno še od kar je Amerika stopila v to vojno, so slovenski domoljubi v Ameriki naglašali posledice, ki bodo nastale vse ustanovitve dveh strank, kateri sta navidezno skupali vsaka na svoj način in po svojem prepričanju ponagati našim rojakom v starem kraju dc svobode.

Da je dejo obeh teh strank veliko pripomoglo do zbijenja slovenskega javnega mišljenja, se ne sme zanikit; vendar pa je valed našega razkosanega mišljenja največje in najbolj važno delo veliko znašalo, kar se je posebno pokazalo, ko je prišla vojna do tako nepričakovano hitrega in dramatičnega konca, ki nas spravila v nevarnost, da pride velik del slovenske dežele v tuje roke.

Danes ni več čas za razkosano mišljenje, ampak za združeni nastop vseh moči in vseh strank. Danes se godijo velikanski preobrat kakor še ni videl svet, danes je treba moč, velikih moč, ki bodo kose svoji nalogi, moč, katerim bo rešitev naroda bolj prišreku vse osebno prepričanje ali osebne koristi. Ali imamo med nami Slovenci v Ameriki moč takega kalibra?

Uvažajoči skrajno potrebo združenega nastopa, apeliramo z vso našo močjo na voditelje vseh strank našega naroda v Ameriki: združite se za veliko delo! Bodite veliki v svojih mislih in v svojih srečah. Sklikite shod vseh slovenskih narodnjakov v eno centralno mesto. Ta shod naj izbere odbor in deputacijo, ki se naj takoj poda v Washington, D. C., na posvetovanje z ameriško vlado in z ameriškimi diplomati, kateri bodo imeli veliko besedo-pri mirovni mizi. Stvar je nujna, čas je kratek, storimo nekaj, da nam ne bodo naši potomci predbečivali, da smo bili mali močje v velikem času, in da nismo imeli toliko patriotskega do naše domače grude, da bi se združili kadar se je žele za življenje ali smrt naše ljube stare domovine, dasi živimo v prosti deželi.

Ely, Minnesota dne 18. novembra 1918.
Geo. L. Brozich,
Joseph Pishler.

GLAS IZ ZAPADNE PENNSYLVANIE.

Lawrence, Pa. — Z veseljem smo čitali poročila o dogodkih, ki so se odigravali na evropskih bojiščih; razveselila nas je vest, da je kajizerizem padel z vsem svojim sistemom, ki je tlačil toliko let menski narod. Z veseljem — pravijo — je vedno pomešano nekoliko gremkobe in žalosti in te smo imeli zadnje čase v zapadni Pennsylvaniji toliko kot menda nikjer drugje v Združenih državah. Zasluga za tako stanje gre epidemiji španske influenze. S točišča, da ni napravila med nami večje katastrofe kakor jo je, gledamo v bodočnost in se pripravljamo zopet do dela, s katerim smo morali začasno prenehati vsled epidemije. Zopet bomo vstopili v ofenzivo za program SRZ, šli bomo na delo za to organizacijo z vsemi, ki je lastna Slovenski zapadne Pensylvanije. Zadnjo konferenco SRZ smo imeli četrto nedeljo v avgustu na Broughton, kjer smo sklenili obdržati prihodino konference četrto nedeljo v oktobru v Pittsburghu. Za to konferenco so bile priprave v polnem teklu in bila ena največjih manifestacij okrajne organizacije SRZ, za zapadno Penns., ako bi nam epidemija ne prekrizala vseh naših takratnih računov. Z delom smo popolnoma prekinili. Bolezen se je silovito razširila in o kakem državnem delu v širšem smislu sploh v takih razmerah ni bilo govorja.

Vse delo SRZ je bilo do padca avtokracije centralnih sil le nekak uvod, kajti bili smo v prvi vrsti zainteresirani v boju za cilj, poraziti kajizerizem in skrpeljano črno-zloto monarhijo. Z združenimi silami vseh protiatokratičnih elementov se je dosegel ta cilj in za nas se pričenja sedaj novo pravljepomagati k izvršitvi principov, katere zastopa Slovensko republičansko združenje. O porazu avtokracije centralnih sil nismo bili nobenkrat v dvomu ed

kar so tudi Združene države stopile v bojni metež. Toda Slovensko združenje je vedelo, da s porazom avtokracije centralnih držav še niso odstranjene vse nevarnosti, kajti naše članstvo je bilo ves čas prepričano, da so naši zadnjiški, konservativni, imperialistični elementi tudi v drugih državah, in da bodo v ugodenem trenotku poskušali priti na površje, da obrnejo situacijo v svoj prid. Mi smo vedeli, da s porazom Avstro-Ogrske in Nemčije še vedno obstoji nevarnost od strani italijanskih aneksistov in propagatorjev velike Srbije, ki žele iz Srbije napraviti jugoslovansko Prusijo. Zato je bilo naše delo tudi ves čas umerjeno, trezno in taktno. Nismo se opajali s frazami, ki za kako nepoučeno maso takoj lepo done, v praksi pa so pa na vladna megla, na katero se je nemogoče naslanjati.

Z navdušenjem smo pozdravili Wilsonov mirovni program, kajti sicer je na podlagi pravičnosti za vse narode. Ker smo bili prepričani v pokostenost in pravičnost tega programa, smo pomagali Združenim državam, delali v municipalnih tovarnah in rovin takoj po rekoč z nadeloveškim naporom, hranili kar največ mogoče, da smo bili tako v stanu kupovati zadolžnice svobode in vso to potem dajali zato, da pomagamo kar najhitrejšega poraza kajizerizmu in do osvoboditve zatiranih narodov, ne pa zato, da se ti naši narodi osvobode ene avtokratične nadvlaste samo zato, da pridejo potem pod drugo. Mi bomo trdno vztrajali na stališču Wilsonovega mirovnega progroma in mi smo prepričani, da bo vztrajal tudi predsednik Wilson sam, kajti največ radi tega hoče osebno prisostvovati mirovni konferenci. Toda, ko je bilo kdaj od naših strani treba močnega glasa, tedaj ga je prav gotovo treba sedaj. Mi so uverjeni, da bo izvrševalni odbor izvršil vse delo, ki ga bo v stanu izvršiti. Izvršil pa ga bo največ v tem slučaju, ako nastopimo kot ena velika, združena sila, na katero se bo opiral pri svojem delovanju eksekutivni odbor SRZ. Dajmo naši centralni moralno in gmotno pomoč.

Rojaki v zapadni Penn. : Bolesen je ponehala in četudi nam je pustila vse kaj drugega kakor prijetne spomine, se moramo privaditi misli, da mora biti vsaka taka stvar pozabljenja. Potrebnejše je namreč misljiti o naših nalogah, zato moramo nadaljevati z delom po začrtani poti. Vsak trenotek, ki ga zamudimo v sedanji časih, lahko pomeni za naše vprašanje usodeljeno pogubo in nove žrtve v bodočnosti. Ako se zedinimo za delo v eno veliko falango demokratičnih Jugoslovancev ter porabimo v boju za naše pravične, demokratične principe, vsak trenotek, potem naše delovanje morda kmalu prinese dokaze, da ni zamudilo, ali omaloževalo važnosti tega zgodovinskega časa.

Društva v zapadni Penns., spadajoča v okrajno organizacijo SRZ, najljudneje opozarjam, naj se sedaj z vso vnočno zoperimajo delo, da s tem naši žalosti ne zavzamejo vsega časa, ki so nam ga odvzeli neugodne zdravstvene razmere. Nabirajte prispevke, da jih bomo poslali izvrševalnemu odboru, kajti ta bo potreboval vsekakor velika gmotna sredstva za izvrševanje nalog, ki smo mu naložili na drugi redni konvenzioni. Od več društev sem že dobil prispevke v korist SRZ; drugi, ki imajo na razpolago kar so vse kaj drugega kakor prijetne spomine, se moramo privaditi misli, da mora biti vsaka taka stvar pozabljenja. Potrebnejše je namreč misljiti o naših nalogah, zato moramo nadaljevati z delom po začrtani poti. Vsak trenotek, ki je zboroval v Jolietu in sprejela nekako izjavo, s katero hoče očrtniti Slovensko republičansko združenje in ogromno večino slovenskega ljudstva v Ameriki, ki stoji za to organizacijo. Mi ne smatramo nihovih izjav napravljene toliko proti izvrševalnemu odboru SRZ, kakor proti večini slovenskega ljudstva in teži deli, ki je organizirano v SRZ. Ker vemo, da naša organizacija je v tem oziru takoj, da imamo za našo delo na razpolago zadostna gmotna sredstva, zato apeliram na eksekutivo Slovenskega Republičanskega združenja, da vzame v tem oziru takoj, da je akcijo, da je se nihovih izjav napravljene toliko proti izvrševalnemu odboru SRZ, kakor proti večini slovenskega ljudstva in teži deli, ki je organizirano v SRZ. Ker vemo, da naša organizacija je v tem oziru takoj, da je naša organizacija organizirana na principih mirovnega programa ameriške vlade, oziroma predsednika Wilsona in ker vemo, da nismo zakrivili ničesar takega, kar bi bilo proti konstituciji Združenih držav, vsled tega je brezobzira intolérana slovenskih duhovnov na jolietskem zborovanju v teh resnih časih vredna največje obsoede. Nihovih izjav smatramo za sovražno ne samo proti Slovenski republičanski združenju nego tudi proti svobodi slovenskega naroda in demokraciji. Mi smo prepričani, da nas slovenski duhovniki obsojajo za to, ker smo useljeni med slovensko ljudstvo sedaj nepremagljivo idejo republikanizma in pravice ljudstva do samoodločevanja in to sta stvari, katerim smo pristaši srednjeevropskih idej in avtokracije nahajljivih nasprotnikov. Mislim, da takih ljudi ni mnogo med nimi in kar jih je, naj poskušajo popraviti svojo zmoto s tem, da se vsaj sedaj pridružijo delu za demokratičen prepored človeštva in pravice svoboditev Jugoslovancev. Mislim, da takih ljudi ni mnogo med nimi in kar jih je, naj poskušajo popraviti svojo zmoto s tem, da se vsaj sedaj pridružijo delu za demokratičen prepored človeštva in pravice svoboditev Jugoslovancev.

Kolikor poznam takajanje Jugoslovancev, so vsi republikanci; pristašev jugoslovanske monarhije je ne najdet med njimi, pač pa je nekaj ljubimcev Frane Jožefovega sistema. Toda, ker so končno morali spredeti, da je vendar revolucije pognal njihovega Karla, po božji milosti vladarja Avstro-Ogrske, so postali nekako klaverino tih in samo se čakajo, da jih drugi priznajo pogrnje, z dobratimi obloženimi mizo; potem bi tudi oni prisli, da se našitijo s sadovi naših uspehov. Mislim, da takih ljudi ni mnogo med nimi in kar jih je, naj poskušajo popraviti svojo zmoto s tem, da se vsaj sedaj pridružijo delu za demokratičen prepored človeštva in pravice svoboditev Jugoslovancev. Čas je dragocen, zato ga ne smemo zapravljati po nepotreblju. Stojimo pripravljeni in trdno organizirani z našimi vodili, ki v resnični delujejo za demokratično, ljudsko Jugoslavijo.

Upam, da bomo kmalu prejeli liste za nabiranje fonda sto tisoč dolarjev v prid propagande Slovenske republike.

SLOVENSKO REPUBLIČANSKO ZDRAŽENJE.

Sedaj v Chicago, Ill.

SEVRAMVALNI ODBOR:

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Ethbin Kristan, Matiš Pogorelc, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNJI ODBOR:

Ivan Krečki, J. Kvartec, Josko Owen.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Brmenc, Joseph Fritz, Joseph Ivancič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Pogodič, John Rezel, Joseph Stichaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Velzel, Andrew Vidrich, Stefan Zabrič, John Kalan, Anton Zlogar, Louis Truger.

(Opomba. — Naslov za pisma in denarne pošiljatve je sleden: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.)

potrebne korake kakor hitro morebitno. Pazite v naših glasilih o pričetku in datumu, kdaj se vrši konferenca, saj katero bo veljal v splošnem program, ki smo ga sprejeli za nameščanje pittsburghske konferenčne v oktobru.

Slovencev v teh krajinah pripovedam, naj se ne razburjajo preveč vsled okupacije slovenskih delov, kajti razumeti morate, da okupacija ni aneksija. Poleg tega moramo imeti pred očmi, da je to ozemlje zasedeno pod firmo zveznikov v Ameriki, ne pa samo pod italijansko. Ako italijanski imperialisti vrše sedaj živahnno propagando za anektiranje teh krajev k Ital

LJUDSKA POSNET NEMŠKE INDUSTRIJE.

(Nadaljevanje s preve strani)

vsled gladu in drugih muk in Turki so pustili tripla ležati v puščavi.

Francoške slavnosti v Metzu.
Metz, 21. nov. — Tukajšnja trdnjava Metz, na katero so bili nemški militaristi toliko ponoseni, je že izgubila nemški značaj. Čim so čete maršala Petaina okupirale mesto in utrdile, so takoj izginili iz glavnega trga spomeniki nemških vladarjev. Viljem I. se je prekuenil s konja, medtem ko je ljudstvo Friderika III., kateri je toliko let držal grozec proti Franciji, potegnilo z vrvo okrog vrata na tla. Spomenik bivšega kaiserja pred katedralo še stoji, toda na rokah ima verige in vrata obroč z napisom: "Sie transiti gloria mundi."

Prihod Francozov v Metz je bil izvršen z velikimi slavnostmi. Najprvo so krožili nad mestom številni ekipanti, iz katerih so deževali na tla francoske zastavice. Takoj nato so zagremeli na trdnjavah topovi in izstrelili 300 strelov. Ko se je prikazal maršal Petain na čelu francoskih čet in v družbi z angleškimi in ameriškimi častnikami, ni bilo pozdravljanja konec ne kraja. Prebivalci so nadeli na glavnem trgu slikovit špalir nakar se je vršila po ulicah velika parada, zvečer je pa bila hakljada.

Ameriške vesti.

'SVETI' SKAKAČ OBSEJEN NA ŠEST MESCEV ZAPORA.

Frankfort, Ky. — Tukaj je bilo obsojenih pet oseb, ki so kršile vojne postavke. Med njimi je "sveti" skakač Will Hamin iz White Cityja. Obsojen je bil na šest mescev zapora, ker je pridigal, da gre vsak vojak v pekel, ki pade v bitki. Pridigal je tudi proti "Rdečemu križu".

Francis M. Cécil je bil obsojen na \$00 denarne globe, ker je napravil žaljive opazke glede zemarskih vojakov.

George Ensley in Lloyd Miracle sta dobila po šestdeset dni zapora in po \$100 denarne globe, ker sta iz živil napravila opojne pijače.

Butt Halton je bil obsojen na deset dni, ker je vzel pod streho vojaškega beguna.

Hamlin je že četrти "skakač", ki je bil obsojen, ker je pridigal, da pojdejo na bojišču padli vojaki v pekel.

LOKOMOTIVA V JAKU.

Johnston, Pa. — Brzovlak štev. 5 na poti proti zapadu je blizu Bolivarja skočil raz tir, ko je zavozil v podrtine tovornega vlaka, ki je imel negodo, ker se je zlomila pri nekem vozu. Podrtine so bile raztresene po tirkih.

Lokomotiva brzovlaka je zdržala prek nasipa in za sabo potegnila štiri vozove. Neki železniški uslužbenec je ubit, kurjač in strojevodja sta pa poškodovani.

Nezgoda se je pripetila na pennsylvanski železnic.

ZIVEŽ NA POTU V EVROPO.

Washington, D. C. — Ladje, na ložene z 200.000 tonami živež, so na potu v Evropo, da prehranijo z njim ljudstvo v severni Franciji, Belgiji in Avstriji.

Ladje plujejo do Gibraltara in pristanišč v Britanskem kanalu pod zapečetanimi povelji in tam počakajo na besedo živilskega upravitelja Hooverja, da izvede, kam ediplojujo. Ladje, ki so na potu v Gibraltar, bodo najbrž nadaljevale pot v Sredozemsko morje in Adrijico, druge ladje pa v francoske in belgijske pristane.

Zivilska uprava ne naznana, koliko ladij je odploilo in kako so razdeljene, ampak je le izrekla, da živilski upravitelj Hoover izreče, kako se razdeli živež.

PREDSEDNIK NI NAKLONJEN KONGRESNEMU ODSEKU ZA REKONSTRUKCIJO.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je obdržal konferenco z voditelji demokratov v konгресu o problemih, ki jih prinaša mir.

Po konferenci so nekateri senatorji, ki so bili navzoči na konferenci, izjavili, da se predsednik ne navdušuje za poseben odbor, ki naj bi vodil rekonstruktivno delo. In posledice? Ustretil je enega samega kosmatinu.

Turška grozadostva.

London. — Angleška parlamentarna preiskovalna komisija je dognala, da je izmed 13,672 angleških vojakov, ki so jih vjetli Turki tokom vojne, umrlo 3290 mož, medtem ko je 2222 mož izginalo, kakor da so se udri v zemljo. Domnevajo se, da so umrli

še sedanje vladne naprave kot vojni industrijski odbor, živilska uprava itd.

Razprava na konferenci, ki je trajala skoraj do desetih zvečer, se je sukaša tudi o trgovski mornarici, delavskih problemih, uvozini in drugih važnih predmetih.

PRESKRBITEV S KROMPIRJEM ZA ZIMO.

Philadelphia, Pa. — Uradniki živilske uprave primorajo, da se gospodinje zdaj preskrbe s krompirjem za zimo, kajti sedaj je došlo krompirja na trgu in cena je prilična.

Howard Heintz, živilski upravitelj za državo Pensylvanijo, pravi: "Sedaj je čas, da si ljudstvo klipi krompir za zimo. Sedaj je krompir najboljši, da se hrani v tridesetih dneh, ker po stoji nevarnost, da kasnejše zmrzne.

Tudi cena za krompir je sedaj najnižja v sezoni."

GOVOZENJE V SPANJU JE POVEROČILO ARETACIJO.

Ayer, Mass. — P. H. Stringfellow, prostak kompanije B, 212 poljskega signala zborna, je govoril v spanju, da je pretrgal brzozavno zvezo in ujel važno brzozavko iz Campa Dewesa vojnemu departmantu. Govorjenje ga je izdal, da je vohun. Poleg njega so aretrali še dva civilista. Stringfello pride pred vojno sodiščem.

O Stringfellovu govoru, da ima temno preteklost za sabo. Eno leto je sedel, ker je v Atlanti, Ga., iznauklil pisma na pošti. Obsojen je bil tudi radi ponarejenja denarja.

GOVERNER JE SKLICAL KONFERENCO ZA REKONSTRUKTIVNO DELO.

Indianapolis, Ind. — Governer Goodrich je izdal poziv, da se snide konferenca za rekonstruktivno delo po vojni prihodnosti.

Governor Goodrich je izdal poziv, da se snide konferenca za rekonstruktivno delo po vojni prihodnosti.

Francis M. Cécil je bil obsojen na \$00 denarne globe, ker je napravil žaljive opazke glede zemarskih vojakov.

George Ensley in Lloyd Miracle sta dobila po šestdeset dni zapora in po \$100 denarne globe, ker sta iz živil napravila opojne pijače.

Butt Halton je bil obsojen na deset dni, ker je vzel pod streho vojaškega beguna.

Hamlin je že četrti "skakač", ki je bil obsojen, ker je pridigal, da pojdejo na bojišču padli vojaki v pekel.

LOKOMOTIVA V JAKU.

Johnston, Pa. — Brzovlak štev. 5 na poti proti zapadu je blizu Bolivarja skočil raz tir, ko je zavozil v podrtine tovornega vlaka, ki je imel negodo, ker se je zlomila pri nekem vozu. Podrtine so bile raztresene po tirkih.

Lokomotiva brzovlaka je zdržala prek nasipa in za sabo potegnila štiri vozove. Neki železniški uslužbenec je ubit, kurjač in strojevodja sta pa poškodovani.

Nezgoda se je pripetila na pennsylvanski železnic.

ZIVEŽ NA POTU V EVROPO.

Washington, D. C. — Ladje, na ložene z 200.000 tonami živež, so na potu v Evropo, da prehranijo z njim ljudstvo v severni Franciji, Belgiji in Avstriji.

Ladje plujejo do Gibraltara in pristanišč v Britanskem kanalu pod zapečetanimi povelji in tam počakajo na besedo živilskega upravitelja Hooverja, da izvede, kam ediplojujo. Ladje, ki so na potu v Gibraltar, bodo najbrž nadaljevale pot v Sredozemsko morje in Adrijico, druge ladje pa v francoske in belgijske pristane.

Zivilska uprava ne naznana, koliko ladij je odploilo in kako so razdeljene, ampak je le izrekla, da živilski upravitelj Hoover izreče, kako se razdeli živež.

STAVBINSKO DELO USTAVLJENO V DEVETIH VOJAŠKIH TABORIŠČIH.

Washington, D. C. — Vojni departmament je ustavil stavbinsko delo v devetih vojaških taboriščih. Men ustavljenimi dell je tudi bolnišnica v Fort Omaha.

SLAB LOVEC.

Great Pond, Maine. — Ko je Adelbert Crosby zavil s svojim avtomobilom na ostrem ovinku v veliki kumi, je zagledil pred sabo pet medvedev. Pograbil je repertiro, ki jo je imel pri sebi v avtomobilu, in oddal manje šestnajst strelov. In posledice? Ustretil je enega samega kosmatinu.

Po konferenci so nekateri senatorji, ki so bili navzoči na konferenci, izjavili, da se predsednik ne navdušuje za poseben odbor, ki naj bi vodil rekonstruktivno delo. In posledice? Ustretil je enega samega kosmatinu.

PROSVETA

Izborno mazilo.

Ako vas tare revmatizem, protein in nevralgia, potrebujeta kalo dobro oleje, s katerim se mazete sunanje. To zdravilo vabite morda za tako: poskusite ga in se boste prepričali o njegovem izkoristku. Ni vam treba odlati. Vzemite.

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), katero potrebujete, nikakala posebna priporočila. To zdravilo se samo priporoča kot najboljši liniment za tako bolzne. Izorno zdravilo, ako imate okorek mišic in sklep, kake poškodbe, in veskovravne druge bolezni na telusu. Vzamite ga, kaževeli je vam treba kakšega mazilnega krepila. Prodaja se v vseh lekarstvih. Cena 50 in 500.

NADZORNJI ODSEK:

Ustanovljena 2. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWNDALE AVE, CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogršček, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovšček, R. F. D. 4, Box 86, Girard, Kan. II. Podpredsednik: Josip Kubelj, 9523 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Blagajnik: Anton J. Terbove, P. O. Box 1, Cicero, Ill. Zapisnikar: John Malek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

POROTNI ODSEK:

Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa. Paul Berger, 2836 So. Karlov Ave., Chicago, Ill.

UREDNIK PROSVETE:

Jože Zaveršnik.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLERDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov JOZE AMBROŽIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

Pritožbe prepričljive vsebine, ki sta jih redili prva in druga instanca se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, Box 140, Canonsburg, Pa.

VSI DOPISI, razprave, slanki, naznani itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UBEDNIČKO "PROSVETO", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE UPRAVNIKE STVARI, naročnina, oglasi, se pošiljajo na naslov:

VUBRANIČKO "PROSVETO", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajnitsom S. N. P. J., uročništvo in upravnost:

"Prosveto" ne vabi imen uradnikov, marved zapisi na naslov, ki je tu naveden, ako želite, da bo vsaka svar hitro rešena.

Krojača

na Ely in okolici se pripravlja za krojačko delo nove oblike, zimske suknje, členke, krpanje, likanje, barvanje, moške, ženske in otročje oblike. Smo v zvezi z najboljšim Dry Cleaning in Dye House družbo. Naša delavnica je v blivlem poštнем uradu.

JOE KOMATAR, and JOHN TEAN Company.

ELY, MINN.

Ameriško Slovenska PRATIKA

za leto 1919

Joinia. Cena 15c.

Raspredajemo popust.

PRATIKA Publishing Co.,

45 Vesey St., NEW YORK, N. Y.

Dr. Koler

slovenski zdravnik

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, ki deluje v Pittsburghu. Ime ga je imelo 25 let, ko je prišlo v Ameriko.

Zastrešenje krov zdravil, a gradi v zimskem času. Vrata so zgrajena z lesom, ki je vgrajeno v zid, zato je zdravil v celoti veden v zimskem času.

Vse bolesni, ki prihajajo po vodnem odtočku, se zdravijo po okrasnih metodah. Kakor hitre opazitve, da vam ponese moška smrtnost, ne žalite, temveč pričite in jasno vam bom zopet povrniti.

Zelenje covi, ki vodi do mrtvin, se zdravijo v zimskem času. Hydrozole ali vodno lepotilno sredstvo v 20 urah je sicer krov.

Bolesni morarji, ki povzročijo bolesni v krku in hriči v

Dopisi.

Peru, III. — Tu je nas prav malo Slovencev, zato je od nas le malokajči čutiči kak glas v javnosti. Kljub temu, da nas je malo, kakor sem omenil, nam se to število krči influenca. Po šestdnevi bolezni je tu premiril rojak Karl Rupnik, član društva Od Boja do Zmage, št. 22, v starosti 30 let. Zapušča soprogom in tri male otročice.

Sorodnikom in prijateljem pokojnika izrekam sožalje, pokoju mu Karlu pa naj bo lahka mati zemlja.

Člane gori omenjenega društva opozarjam, naj se polnoštevilno udeleži seje 1. decembra. Na dnevnem redu bodo volitve družvenega odbora za prihodnje leto.

Fred Arzenšek, tajnik.

St. Louis, Mo. — Tudi tu se je s hrupnim šumom praznovati končne vojne. Ob treh zjutraj, ko so parne piščalkle nazanilne podpisano premirje, ki je pomenilo konec vojne, so drli ljudje na prosti in trobentanje množiče je ponahalo še pozne zvečer. Ta dan je bilo za množico pozabljeno vse gorje vojne, kajti sedaj je zopet mir, mir z zmago. Ravnov v času, ko je prišlo poročilo o premirju, je bil tu v veljavni naredbi, ki je preposedovala vse delo, ki se ni direktno tičalo vojne. Prepovedano je bilo vsako zborovanje ali shranjanje ljudi v večje skupine, toda vse te naredbe niso imeli nobenega efekta ta dan. Ljudje so se zbirali v množici brez obzira na epidemijo, ki je razsajala v našem mestu.

Žrtev influenze je tu postal rojak Frank Banko, star 30 let, član društva Sv. Alojzija, št. 87, JSKJ, in samostojnega društva Edinost. V Ameriki je bival nad osmem let. Doma je bil iz vasi Loke pri Mozirju, po domače Šemanov. V domovini zapušča starše, dve sestri in brata, aki ni padel na bojišču. Drugi njegov brat je padel na italijanskem bojišču koncem leta 1916.

Tu je bil zelo priljubljen, kar so pričali obilni veneti in velika udeležba pri pogrebu, ki je bil eden najlepših, kar se jih je še

vrsilo med tukajšnjimi Slovenci. Vsem so prišli solze iz oči, ko smo spuščali pokojnika v grob k večnemu počitku.

Po vojni je nameval odpotovati v domovino, toda smrt mu je prekrizala načrt.

Zahvaljujem se vsem, ki so ga obiskali za časa njegove bolezni, kakor tudi udeležencem pogreba in darovalcem, venevit. Izgubili smo prijatelja in brata, toda spomina na njun ne bomo izgubili.

Počivaj v miru v tej svobodni zemlji.

Math Speck.

Joliet, Ill. — Med tukajšnjimi Slovenci je zahtevala španska influenca velike žrtev. Nekoliko imen umrlih rojakov in rojakinj je bilo že objavljenih v tem času. Iz mnogih hiš so odnesli otrokom očeta ali mater, otroci pa se slučajo, da je epidemija pobralna oba roditelja. Drugim je zopet pobrala sinove in hčere. Najzaobiljniji slučaj smo opazovali pri družini Hardman, pri kateri so trem, nedorasmotrom pokopali očeta in mater, otroci pa sedaj povprašujejo, kdaj se vrne načela in mama. Pokojna Hardman sta bila rodom Nemce. Med Slovenci je bila ta bolezni zelo razširjena in mnoge izmed nas je prisilila v posteljo, nekatere za vedno. Drugi smo bili toliko srečni, da nas je izpustila iz svojega objema, toda ako se pogledamo v zrealo, tedaj vidimo naše suhe, prepadečne obrazne, katerim je izskala čiščnost in zdravje influenze.

Iz dopisov v Prosveti izprevidim, da so v raznih naseljih vsled te bolezni zelo prizadeta društva naše jednotne. Epidemija ni od društva Jolietka Zavedenost št. 115, SNPJ, zahtevala nekaj okoli sedemdeset članov in nobenega člena. To društvo šteje članje ter se prav lepo razvija. Na redni seji v tem mesecu smo zopet dobili tri nove kandidate. Novim članom čestitamo, ker so postali udje največje napredne slovenske podporne organizacije. Upamo, da se bo prihodnji mesec še več rojakov oglašilo za pristop na našo sredo.

Tu je pred nedavnim umrl br. Jos. Stih, član elyskega društva Prvi Majnik, št. 268, SNPJ. Naše

društvo je izkazalo bratsko čas pokojnemu bratu in mu položilo vence na krsto, katero so odpejali k njegovim sorodnikom na Ely, Minn.

Jacob More.

Girard, O. — Dne 24. novembra ob 10. dopoldne se bo vršila seja Lokalne organizacije Slov. rep. združenja v dvorani Slovenskega doma. Na to sejo vabilo vse tukajšnje in okoliške Slovence, članstvo slovenskih podpornih, kulturnih in političnih društev, da se skupno pogovorimo o sedanji situaciji in o našem bodočem delu. Naš namen je pojasniti raznino ameriškim faktorjem krvicnost ukanci italijanskih aneksirov, ki streme po anektriranju slovenskega, oziroma hrvaško-srbskega ozemlja. Povedati moramo ameriški vladu, da je obrežje Jadranškega morja, katerega je sedaj zasedla Italija, jugoslovansko, in edino pravico do njega imajo Jugoslovani. Apelirati bomo na ameriško vlado, naj ona uveljavlji v provincah, katerih si lasti Italija, splošno glasovanje vsega ljudstva, to je tistega, ki je v teh krajih stalno naseljeno, pod nadzorstvom kakega nevtralnega komisije. Le na ta način bo omogočeno Jugoslovom izreči, kam žele pripadati in le tedaj se bodo izpolnilo želje našega naroda v domovini za organiziranje v lastni demokratični republike. Mi ne zahtevamo aneksije italijanskega ozemlja k Jugoslaviji, toda odločno smo pri tudi proti aneksijski popolnoma slovenskega in hrvaškega ozemlja po kakiči tudi državi, ki se hoče na korist našega naroda okoristiti in zadostiti svojim imperialističnim težnjam.

Slovenci, strmino naše sile v teh resnih časih in skupno poskušajmo pripomoti do uveljavljanja principov, za katere so se borile ameriške armade. Amerika bo imela mnogo lažje stališče zagovarjati naše pravne zahteve, ako bo lahko podala dokaz, da je ljudstvo naših narodov solidarno apelirano na predsednika Wilsona in ameriško ljudstvo, najbrani pravico samoodločevanja tudi za jugoslovansko ljudstvo. Frank Ban, lokal. org. SRZ.

Hermine, Pa. — Seja tukajšnje organizacije SRZ, dne 17. novembra je sijajno uspela. Poslali smo tudi rezolucijo v Washington, D. C. Sklenilo se je več važnih točk z ozirom na sedanje situacije.

V soboto, dne 23. novembra predstavlja organizacija veselico v kožebecioski 4emimže ojiv rist SRZ. Prisluhujemo obojih udeležbo. Rojaki, na svrdenje ob tej priliki, da bo moralen in gmoten uspeh toliko večji.

Anton Zornik, tajnik.

Adamsburg, Pa. — Med tukajšnjim prebivalstvom je zelo razširjena influenca in zahtevala precej žrtev. V tem 14. dni je umrlo okoli petnajst oseb v najlepši dobi življenja. Omenjam sledeteče: Žečo Davtovič, doma iz Hrvaške. V Ameriki zapušča dva brata: eden je pri vojakih v nekem ameriškem taborišču. Bil je član tukajšnjega društva SNPJ. Marija Ribič, stara 48 let, zapušča soprogom in tri otroke. Frank Naginec, umrl 29. oktobra. Bil je član SNPJ in SDPZ.

Delavske razmere so kot po načinu. Obratuje se vsek dan, razen nedelj in praznikov.

And. Gnezda.

Cleveland, O. — V nedeljo dne 17. novembra popoldne je sklicana tukajšnja podružnica Slov. nar. zveze shod s svojimi hrvatskimi in srbskimi pričašči v J. Grdinovo dvorano. Namenski sklicateljev je bil pretresati jugoslovansko vprašanje v sedanjem času. Kmalu po otvoritvi shoda, kateremu je predsedoval g. Zužek, je nastopil govornik v srbskem jeziku, ki je porabil to priliko za slavitev srbske dinastije in slikal kraja kot domoljubnega in demokratičnega človeka. Navzoča ljudska masa, prepojena z duhom republikanizma in demokracije, je pa nastopila proti govorniku s tako opozicijo, da se je shod takoj razdržal, govorniku se je pa dala s tem prilika in čas, da premisljuje, kako nevhalezen posej je slaviti dinastije v sedanjih časih.

Ravno tega dne se je vršila skupna konferenca lokalnih organizacij Slovenskega republičanskega združenja v J. Birkovi dvorani. Glavni namen te konference je bil, kako spraviti med clevelandskimi Slovenci skupaj fond \$1000 (en tisoč dolarjev) v prid S. R. Z. Konferenca je bila polnoštevilno obiskana in članiso pokazali tako navdušenje za stvar, da bodo kmalu presenetili druge naselbine z nabranim tisočakom. Konferenca je sprejela tudi rezolucijo z ozirom na sedanji položaj v zadevi jugoslovenskega vprašanja. Resolucija je bila poslana na vsa pristojna mestna.

W. Winfield, Pa. — Žrtev influenze je postal brat Frank Ban, član društva Abazia, št. 191, SNPJ. Umrl je dne 13. novembra, je bil iz vasi Trina, občina Kastav v Istri. Zavarovan je bil za \$1000 posmrtnine. Tu zapušča soprogom in dva otroka, enega sedem let in drugega sedem mesecev starega, ter dva brata. Počutnik želi naše društvo mirem početek v ameriških gradih, sorodnikom in prijateljem počutniku pa izrekamo naše sožalje.

Ob gotovih urah prakticirajo ameriški vojaki tudi prave vojaške vaje, kako napadajo ameriške armade sovražnika in druge zanimivosti.

Društvo Sloga mu je priredilo časten pogreb, katerega so se udeležili tudi znanci in prijatelji pokojnika v lepem številu.

Anton Bučar.

Pomožile svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zalogi ter razpolavljam raznovrstne rabe rastline, cvetje, jagode in korenine, tako, ki izvirajo iz vseh delov sveta. Pisite mi moj krepljenci.

Država Ohio je postala suha. Sedaj se razpravlja, kako pripometi delavcem do pijače v vročem času pri težkem delu. Pravijo, da bodo morda ustanovili nekake klube, v katerih bo delavcem mogoče dobiti pijačo.

MATH. PREDR.,
P. O. Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

FLU.

Oče Mollinger je pregnjal influenzo še v letu 1891. Njegove čudovite zdravilne predpise so v veliki meri uporabljali. Navedno domače zdravilo, ki je prilagodeno vsem raznemu.

Knjiga Očeta Mollingerja nam dokazuje o osemnajstih različnih predpisih zdravil, katera so uporabljali na tisoče bolnikov še v devedesetem letu proti influenzi. Na prvo znamenje prehlaada, je on vedno svetoval bolnikom naj vživajo njegova izvrstna zdravila za kašelj, prehlajenje in proti influenzi.

Soprogu pokojniku se zahvaljuje bratu Josip Viduš, Josip Žadnikarju, John Kosu in vsem, ki so ji stali na strani in ji pomagali ter tolazili ob času bolezni in smrti ljubljenega soprogona.

Peter Znidarič, tajnik.

W. Winfield, Pa. — Žrtev influenze je postal brat Frank Ban, član društva Abazia, št. 191, SNPJ. Umrl je dne 13. novembra, je bil iz vasi Trina, občina Kastav v Istri. Zavarovan je bil za \$1000 posmrtnine. Tu zapušča soprogom in dva otroka, enega sedem let in drugega sedem mesecev starega, ter dva brata. Počutnik želi naše društvo mirem početek v ameriških gradih, sorodnikom in prijateljem počutniku pa izrekamo naše sožalje.

John Matelj, tajnik.

Milwaukee, Wis. — Pred dnevnoma je umrl tu rojak Frank Straub na posledicah španske influenze. Prepeljan je bil v bolnišnico, toda zdravniki mu niso mogli oteti življenja. Star je bil še 24 let. Počutnik je bil član tukajšnjega društva Sloga, št. 16, SNPJ. Doma je bil iz Solstrega pri Ljubljani. Tu ne zapušča sorodnikov, pač pa v domu.

MOLLINGER MEDICINE CO.
24 Mollinger Building
14 East Park Way (M. S.)
PITTSBURGH, PA.

Vabilo k javni telovadbi,

ki jo priredi

Slovenski Delavski Sokol Chicago

v nedeljo, 1. decembra 1918, v dvorani Čes. Slov.

Amer. Sini", 1440 W. 18th St.

Vstopnina 34c za osebo.

Začetek ob dveh popoldne. Izvajanje programa ob sedmih zvečer. Igrala bo znan Pilsen Band & Orchestra pod vodstvom g. Rubringera.

PROGRAM:

1. Pozdravni nagovor brata staroste.
2. Ameriška himna "Star Spangled Banner." — Igra godba.
3. Deklamacija sokolske pesmi. — Deklamuje Jos. Zore, ml.
4. Slovenska himna "Hej Slovani!" — Igra godba.
5. Moški naračaj — vaje s palicami.
6. Ženski naračaj — vaje z zastavicami.
7. Sokoli — proste vaje.
8. Sokolice — plese vaje.
9. Sokoli — vaje na orodju.

iz prijaznosti sodoljuta ob nastopih češki Sokol "Komenski" in pa hrvaški Sokol iz Chicaga.

Ker je z narodnega stališča nadvise potrebno, da se naš Sokol najbolj vdomači v naši naselbini, vabimo vse čikače in druge Slovence in Slovenke, naj se zagotovo vdeleže tega javnega sokolskega nastopa. Popoldne bo splošna zabava, kakor tudi ališnja pošta itd. Zvečer pa boste videli, kakšen je naračaj Slov. Del. Sokola "Chicago", kaj znajo naši Sokoli, in kako lepo znajo nastopiti na tej sokolski prireditvi!

Slov. Del. Sokol "Chicago".

VABILO NA VESELICO

VINSKO TRGATEV IN IGRO

katero priredi

Zensko društvo "Venere" štev. 192, S. N. P. J. v nedeljo

dne 24. novembra 1918 v Harmonie dvorani.

Pridite in zabavajte se znameni vsi: na programu je šaliva igra "PRI GOSPODI", nadalje se bo šlo kdo bo dobil mladega prasička in mnogo druge zabave.

Pričetek točno ob 2 uri popoldne. Igra se prične ob OSMIH zvečer.

Vstopnina v predprodaji je 20c, pri vratih pa 25c.

Za dober prigrizek bodo skrbeli naše vrie Slovenke.

Pridite vse!

ODBOR.

"Proč capini! psi nezvesti! sužnji, svinjeti!" zatuli, pograbivši za brade dva Zaporozja ter ju krepko strese. "Proč pijane, zverjad nečista! plazeči se gadje: vi ste prišli jemati moj plen: evo tu je, capini!" Tako govorč, roval jih je za brade, naposedel telebnični jednega ob tla, jel ga je teptati z nogama. — prah pred menoj, sužnji: ker vas poženem, ves Šeč z nogama tako potepbam, kakor sedaj vas! Z danom vam postejem, z vašimi čreves pokrijem!"

Deputacija se prestraši in umakne: strašni prijatelj je pokazal, kaj zna.

Cudno! Na Bazavluku je bilo samo šest tisoč ordov. Res za njimi je stal še kan z vso močjo kriške vojske. Toda na Šeču je bilo nad deset tisoč mojcev, razun onih, katere je Hmelnički že postal na Tomanovko, — vendar niti jeden glas